

CZECH / TSCHEQUE / CHECO A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon)/Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)/Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

ČÁST A

Napište komentář na JEDNU z následujících pasáží:

1(a)

Chci vám pravdivě vyličit, co jsem zahlédl na své noční procházce.

Ale dříve mi dovoluňte, abych řekl svou každodenní pohádku.

5 Učinili mi veliké příkoří.

Pohádka bude o příkoří.

– Řekla mi, že jsem jiný než všichni ostatní lidé, – zajásal básník, když odcházel od své milé. – Ó, jak jsem šťasten a jak ji miluji. – Básník byl šťasten a miloval svou dívku.

10 I ona mu projevovala obdiv. Šel loukou, kde právě vzkvetl podzim, hlavu měl obrácenu k stromům a byl šťasten.

– Ano, proč by mě vlastně nemilovala, když jsem přece básníkem, vzhledem jsem docela hezký a o mých očích říkají, že jsou něžně šedé? Proč by mě nemilovala? – řekl si básník a šel lehce po luční cestě a byl zcela spokojen.

15 Byl to dobrý básník. Jeho verše čtly malé dívenky a snily potom u otevřených oken, vzhlížejíce k noci. Jeho verše zpívaly o stromech a potůčcích, o podzimních loukách a velikých, čistých láskách, jež právě prožíval.

20 Jak šel, potkal stařečka, který se pomalu belhal o holi. Pozdravili se a básník řekl:

– Stařečku, cítíš, že je dnes překrásně a že jsem šťasten? – A pak vypravoval všechno o svém štěstí.

Moudrý stařeček chvíli přemítal a pak řekl:

25 – Ach můj básníku, jak jsi šťasten a spokojen. Ale já neznám tvé verše a nikdy jsem o nich ani neslyšel. Tvá dívka ti řekla, že jsi jiný než všichni ostatní lidé. Ale já, být básníkem, a kdoví jestli jím nejsem, bych chtěl být jako ostatní lidé a chtěl bych se jim vyrovnati. Snad by to nešlo

30 a pak bych se velmi trápil. Je skutečně krásně? A což nevidíš, že zlatá příroda tlí a se rozkládá? Což nevidíš, básníku, že jsem stár a velmi blízko smrti, kterou očekávám? Což nevidíš, že se mi hrubě vysmíváš, když tak jdeš a mluvíš o svém velikém štěstí? Jdi mi k šípku, ty špatný básníku. Tvé verše čtou smutné dívenky, ale já bych chtěl, aby

35 je čtly květiny a ptáci, potůčky a stromy a tato zlátnoucí louka. A tvá láska? Nemiluješ tu dívku, která se v tobě zhlíží. Nepokoušej se mi namluvit, že ji miluješ, a když ano, pak nikomu nevyprávěj, že jsi básníkem. Urážíš mé šediny a mou dobrou a starou moudrost, kterou jsem měl

40 příležitost nasbírat, jako děti sbírají zrnečka písku. –

Básník se zakabonil a velkým obloukem se vyhnul stařečkovi, tak, že pošlapal čekanky, které tam rostly ve velké míře.

- 45 Stařeček za ním zavolal:
- Jdi mi k šípku, jdi mi na kolo, špatný, nemilující bás-
níku. Pošlapal jsi květy. -
Všechno pak bylo smutné a šedivé, jako by Bůh učinil
básníka krátkozrakým. Příroda usínala a byla ošklivá ja-
50 ko odkvetlá dívka. Básník neviděl, že je přitom krásná ja-
ko opadávající růže. A nemohl již prozpěvovati o své velké
a šťastné lásce, neboť jeho láska se změnila v jed a on na-
psal nejkrásnější báseň svého života, kterou pak roztrhal
na drobné lístky.
- 55 A tu poznal, že učinil stařečkovi příkoří a že měl staře-
ček pravdu.
Byl nešťasten, že není jako všichni ostatní lidé, byl ne-
šťasten, že nemiluje, a byl nešťasten, že píše tak ošklivé a
špatné verše, i když je čtou smutné dívky a sní potom
60 o nich u otevřených oken, vzhlížejíce k noci.
Když mírné slunce zapadalo, uvidělo básníka, jak hledí
do svých prstů a jak se snaží nahlédnout až k svému sa-
mému srdci. I slunce zesmutnělo, neboť vědělo, že se mu
to nikdy nezdaří.
- 65 A to je smutný konec mé pohádky, děťátka.

Jiří Orten, *Spisy [Prózy]*, Praha, 1997

- Popište stav básníka. Proč je básník šťastný?
- Posuďte názory stařečka.
- Vyjádřete základní konflikt mezi básníkem a stařečkem.
- Jaké stylistické prostředky použil autor?

1(b)

Sen

- Kdo dlouho hledal ženu, nyní má ji.
Jen si ji prohlédněte.
Klíčem svých klíčnicích kostí všechno odemká.
Před ložem, na němž spí, je položena dýka.
- 5 To její jazyk je, jenž řídké těsto hněte
té vaší řeči milované,
té, která říká:
aj, Pane, chaternýť jsem, Pane!
- A na loži je klín a ňadra chrobalivá,
jakési hemžení, které se k očím blíží,
k očím, těm klamavým, k očím (to, co se dívá)
a žádné víc než na smrt neublíží!
Ne víc? Ne víc? Kdo řekl? Ach ty lháři,
ty proradný, ty zaprodaný ráji,
- 15 co tedy bude potom? – Ale cosi září,
to červi usínají...
- Hle, ruce tvé, jež všechno čisté plení,
zoufalství nedosáhnout, ustat, neskončiti,
a ono místo na rameni,
- 20 kde deštná voda zteplala a ty ji musíš pít,
je jako sliny, smysl převrácený,
měl být vyplivnut, měl skončit někde v blátě,
hle, ruce tvé, jež všechno čisté plení,
hle, strašná věčnost, která poslouchá tě!
- 25 Kdo dlouho hledal ženu, nyní má ji.
Takové sny se zdají...

Jiří Orten, Knihy veršů, Praha, 1995

- Jaké je hlavní téma básně?
- Popište básníkuv poměr k ženě. Vyjádruje tento obraz básníkovo pojetí lásky?
- Jakými stylistickými prostředky vytvořil básník svůj obraz ženy?
- Jaké pocity vyvolává tento obraz ženy?

CAST B

Napište esej na JEDNO z následujících témat. Odpověď v této části se musí zakládat aspoň na dvou z děl z PART 3, která jste studoval(a). Odkazy na jiná díla se povolují, ale nesmí tvořit jádro odpovědi.

2. Posuďte význam a funkci prvků fantastiky v knihách, které jste studoval(a).
3. Uvažujte o roli lásky **nebo** nenávisli v knihách, které jste studoval(a). Do jaké míry jsou činy hlavních postav podmíněné láskou či nenávisí?
4. Popište a porovnejte autorův postoj k technickému pokroku **nebo** k moderní civilizaci v knihách, které jste studoval(a). Jakým způsobem vyjádřili autoři svůj postoj?
5. "Charaktery v literatuře mohou být všelijaké: silné či slabé, obdivuhodné či ubohé, ale vždycky musí být věrohodné." Jsou charaktery hlavních postav děl, která jste studoval(a), věrohodné a proč?
6. Má literární dílo mít šťastný konec aby se líbilo čtenářům? V odpovědi máte uvést aspoň dvě díla.